

Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți
Facultatea de Limbi și Literaturi Străine
Catedra de filologie engleză

Silvia Bogdan
Lector superior

ARTA TRADUCERII
Curriculum la Disciplină

Bălți
2012

Discutată și aprobată în ședința
Catedrei de filologie engleză din
“ 24 ” octombrie 2012,
proces verbal nr. 2

Șeful catedrei de filologie engleză
lector superior

Ana Muntean

Aprobată la Ședința Consiliului Științific
al Facultății de Limbi și Literaturi străine
din „03”decembrie 2012_____,
proces verbal, nr. 3

Decanul Facultății de Limbi și Literaturi străine,
dr., conf. univ.

Ignatiuc Iulia

Cuprins:

I. Introducere	4
II. Competențe dezvoltate în cadrul cursului.....	6
III. Finalități de studii realizate la finele cursului.....	7
IV. Sugestii metodologice	8
V. Sugestii de evaluare	8
VI. Activități de învățare și cercetare	9
VII. Administrarea disciplinei.....	9
VIII. Tematica și reprezentarea orientativă a orelor.....	10
IX. Tematica și reprezentarea orientativă a orelor de seminar	11
X. Lucrul individual	17
XI. Evaluarea finală.....	19
XII. Chestionar.	20
XIII. Referințe bibliografice	23

I. Introducere

Arta Traducerii este preconizată pentru studenții absolvenți, profilul pedagogi. Cursul are ca scop să dezvolte abilități de traducere în general și să îmbunătățească și să perfecționeze calitatea traducerii. Accentul se pune, în special, pe mijloacele și tehnicile de traducere, care transformă traducerea într-o artă.

Cursul este accesibil pentru studenții care au ascultat așa cursuri teoretice ca *Lexicologia*, *Stilistica*, *Interpretarea textului*, *Lingvistica textului*, *Lingvistica generală*, precum și cei care posedă resurse lingvistice considerabile și se pot folosi de data de bază oferită de dicționare.

Cele 48 de ore teoretice și practice ale cursului sînt structurate conform problematicii de bază a domeniului.

Modulul I. Translation as Art. Vom discuta despre obiectul de cercetare a traducerii, axîndu-ne, în special, pe traducere ca artă. Vom face un scurt istoric în istoria artei traducerii.

Modulul II. Translation as Process Vs. Translation as Product. Se va introduce noțiunea de bază « traducere ca proces » ; se va elabora o tipologie a terminilor și se va încerca de a diferenția dintre traducerea rezumativă și traducerea exegetică. Ne vom referi în linii generale la principalele moduri de traducere a diferitor tipuri de texte.

Modulul III. Cultural Issues in Translation. Vom pune accentual pe traducerea realțiilor, expresiilor frazeologice, cuvintelor interzise și numelor proprii. Vom vorbi despre rolul cuvintelor împrumutate în traducere.

Modulul IV. Translating Poetry. Ne vom referi la faptul că o traducere adecvată redă majoritatea ideilor din textul-sursă, păstrînd sau reconstruind contextul cultural și istoric al textului din original. Vom explica care sînt criteriile pentru o traducere bună și vom pune accentul pe traducerea textului poetic / liric.

Modulul V. Translating Prose. Se va încerca de a găsi care sunt caracteristicile definatorii ale diferitor forme de traducere a textului în proză.

Modulul VI. Translating Drama. Vom discuta caracteristicile de bază a textului dramatic sau a pieselor teatrale și dificultățile de traducere ale acestor texte.

Modulul VII. Translating Folklore. Ne propunem să vorbim despre textul folkloric, despre caracteristicile specifice ale acetui tip de text și modalitățile lui de traducere.

Modulul VIII. Translating Scientific/Technical Texts. Vom identifica caracteristicile definatorii ale textului tehnic și științific și vom propune tehnici și strategii de traducere a acestor texte.

La sfîrșitul fiecărei secțiuni sînt preconizate un set de exerciții de traducere care au drept scop aplicarea practică în grup sau individual a suportului teoretic.

II. Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- **Competențe de comunicare:** dobândirea capacității de identificare, definire și descriere a noțiunilor de baza ce țin de arta traducerii; producerea unui text coerent din limba-sursă în limba-țintă, folosirea modelelor de comunicare orală și scrisă în procesul de traducere. utilizarea în mod adecvat a transformările lexicale, gramaticale în procesul de traducere.
- **Competențe cognitive:** dobândirea capacității de apreciere, reformulare, analiză și sinteză a diferitor genuri de texte literare traduse, traducerea textului liric, traducerea textului în proză, traducerea textului dramatic, traducerea textului folkloric, traducerea textului științific, traducerea discursurilor publice, determinarea legăturii semantice, pragmatice și sintactice în procesul de traducere; compararea și explicarea modelelor de traduceri efectuate de diferiți traducători cu renume.
- **Competențe de interevaluare și autoevaluare.**
- **Competențe de învățare:** cultivarea autonomiei și independenței în învățare; constatarea avantajelor învățării interactive și celei centrate pe student.
- **Competențe culturale:** aprecierea diversității lingvistice și culturale a limbii-sursă și a limbii-țintă, identificarea componentelor culturale în procesul de traducere, dezvoltarea interesului față de traducerea scrisă, traducerea consecutivă. precum și față de cea simultană, comunicarea verbală și nonverbală interculturală.
- **Competențe digitale:** aplicarea cunoștințelor digitale și

utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul de traducere.

- **Competențe de aplicare** a cunoștințelor în situații din viața cotidiană în contextual traducerii.

III. Finalități de studii realizate la finele cursului

Studentii vor fi capabili:

- să înțeleagă și să opereze cu conceptele de bază din teoria traducerii;
- să traducă competent și adecvat diverse genuri de texte în două direcții, apelând la fondul comun de cunoștințe lingvistice;
- să analizeze diferite modele de traducere ale unui și același text;
- să recunoască și să traducă în mod adecvat componentele culturale ale textului literar din limba-sursă în limba-țintă;
- să diferențieze trăsăturile specifice ale textului științific, publicistic și literar;
- să scrie o teză de an/licență pe o temă de cercetare în domeniul traducerii;
- să asculte și să asimileze orice curs adițional de traducere atât în țară, cât și peste hotare.

IV. Sugestii metodologice

Realizarea conținutului și finalităților cursului se va efectua prin aplicarea atât a metodelor clasice, cât și a celor moderne de traducere a textului din limba-sursă în limba-țintă. Accentul se va pune pe strategii și tehnici de traducere orală, scrisă și computerizată, bazate pe învățarea prin cooperare; învățare activă; învățare autonomă, lucrul în echipă.

V. Sugestii de evaluare

Formele de evaluare sugerate pentru cursul dat corespund caracterului teoretic și practic al acestei discipline.

Astfel, evaluarea curentă include:

evaluări formative:

- teste
- traduceri
- proiecte

evaluare sumativă:

- examen

Evaluarea formativă este o formă intermediară de apreciere a cunoștințelor dobândite în cadrul cursului. Chestionarul este anexat la sfârșitul acestei programe.

VI. Activități de învățare și cercetare

- curs;
- seminare;
- prezentarea traducerilor orale (consecutive și simultane);
- traduceri scrise;
- proiecte.

VII. Administrarea disciplinei

Codul disciplinei (în planul de învă.)	Anul	Semestrul	Nr. de ore				Evaluarea intermediară		Credite
			Total	Curs	Seminar + Laborator	Lucru individual	Forme de evaluare	Conținutul	
	IV	VIII	48	18	10/ 20	48	Examen	Două subiecte practice și un subiect teoretic abordat în curs	4

VIII. Tematica și reprezentarea orientativă a orelor

Nr.	Tema prelegerii	Nr. de ore
		curs
1	<i>Translation as Art</i>	2
2	<i>Translation as Process Vs. Translation as Product</i>	2
3	<i>Cultural Issues in Translation</i>	2
4	<i>Translating Poetry</i>	2
5	<i>Translating Prose</i>	2
6	<i>Translating Drama</i>	2
7	<i>Translating Folklore</i>	2
8	<i>Translating Scientific/Technical Texts</i>	2
9	<i>Final Evaluation</i>	2

IX. Tematica și reprezentarea orientativă a orelor de seminar

Nr.	Tema seminarului	Nr. de ore
		seminar
1	Translation as Art: Practical Translation Assignments.	2
2	Translation as Process: Practical Translation Assignments.	2
3	Translation as Product: Practical Translation Assignments.	2
4	Cultural Issues in Translation: Practical Translation Assignments.	2
5	Cultural Issues in Translation: Practical Translation Assignments.	2
6	Translating Poetry: Practical Translation Assignments.	2
7	Translating Poetry: Practical Translation Assignments.	2
8	Translating Prose: Practical Translation Assignments.	2
9	Translating Prose: Practical Translation Assignments.	2
10	Translating Drama: Practical Translation Assignments.	2
11	Translating Drama: Practical Translation Assignments.	2
12	Translating Folklore: Practical Translation Assignments.	2
13	Translating Folklore: Practical Translation Assignments.	2
14	Translating Scientific/Technical Texts: Practical Translation Assignments.	2

15	Translating Scientific/Technical Texts: Practical Translation Assignments.	2
----	---	---

Modulul: Conținuturi, obiective de referință, evaluare curentă.

Conținut	Obiective de referință			Evaluare	
Modul	Să iden- tifice	Să de- termine	Să for- muleze	Formă	Tehnici
Translation as Art	<ul style="list-style-type: none"> • noțiunea de traducere ca artă; 	<ul style="list-style-type: none"> • tipurile de traducere; • mijloacele și tehnicile de traducere; 	<ul style="list-style-type: none"> • definiția traducerii; 	Curentă, în cadrul seminarului	Traduceri. Analize. Disciții. Lucrul individual / în grup.
Translation as Process Vs. Translation as Product	<ul style="list-style-type: none"> • trăsăturile distinctive ale traducerii ca proces și produs; 	<ul style="list-style-type: none"> • proprietățile traducerii ca proces și produs; • funcțiile traducerii; 	<ul style="list-style-type: none"> • esența traducerii, în special, a traducerii rezumative și exigetică; 	Curentă, în cadrul seminarului	Traduceri. Analize. Disciții. Lucrul individual / în grup.

<p>Cultural Issues in Translation</p>	<ul style="list-style-type: none"> •dificultățile de traducere ale elementelor culturale din textul-sursă; 	<ul style="list-style-type: none"> • strategiile și tehnicile de traducere ale realităților culturale și a numelor proprii; 	<ul style="list-style-type: none"> • cum se realizează procesul de traducere a textelor ce conțin elemente culturale specifice; 	<p>Curentă, în cadrul semin. și labor.</p>	<p>Traduceri. Analize. Disciții. Lucrul individual / în grup.</p>
<p>Translating Poetry</p>	<ul style="list-style-type: none"> •dificultățile de traducere ale textului poetic / liric; 	<ul style="list-style-type: none"> • strategiile și tehnicile de traducere ale textului poetic / liric; 	<ul style="list-style-type: none"> • caracteristicile definițiilor ale textului poetic / liric; 	<p>Curentă, în cadrul semin. și labor.</p>	<p>Traduceri. Analize. Disciții. Lucrul individual / în grup.</p>

Translating Prose	<ul style="list-style-type: none"> • dificultățile de traducere ale textului în proză; 	<ul style="list-style-type: none"> • strategiile și tehnicile de traducere ale textului în proză; 	<ul style="list-style-type: none"> • caracteristicile definatorii ale textului în proză; 	Curentă, în cadrul semin. și labor.	Traduceri. Analize. Disciții. Lucrul individual / în
Translating Drama	<ul style="list-style-type: none"> • dificultățile de traducere ale unei piese de teatru; 	<ul style="list-style-type: none"> • strategiile și tehnicile de traducere ale unei piese de teatru; 	<ul style="list-style-type: none"> • caracteristicile definatorii ale unei piese de teatru; 	Curentă, în cadrul semin. și labor.	Traduceri. Analize. Disciții. Lucrul individual / în grup.
Translating Folklore	<ul style="list-style-type: none"> • dificultățile de traducere ale textului folkloric; 	<ul style="list-style-type: none"> • strategiile și tehnicile de traducere ale textului folkloric; 	<ul style="list-style-type: none"> • caracteristicile definatorii ale textului folkloric; 	Curentă, în cadrul semin. și labor.	Traduceri. Analize. Disciții. Lucrul individual / în

<p>Translating Scientific/Technical Texts</p>	<ul style="list-style-type: none"> •dificultățile de traducere ale textelor tehnice și științifice; 	<ul style="list-style-type: none"> • strategiile și tehnicile de traducere ale textelor tehnice și științifice; 	<ul style="list-style-type: none"> • caracteristicile definatorii ale textelor tehnice și științifice; 	<p>Curentă, în cadrul semin. și labor.</p>	<p>Traduceri. Analize. Disciții. Lucrul individual / în</p>
<p>Final Evaluation</p>	<ul style="list-style-type: none"> •noțiunea de traducere; •tipurile de traducere; 	<ul style="list-style-type: none"> • diferența dintre diferite tipuri de text, strategii și metodele de traducere ale acestora; 	<ul style="list-style-type: none"> • criteriile de deosebire ale tipurilor de texte; • texte adecvate și bine formulate în limba-țintă. 	<p>Curentă, în cadrul semin. și labor.</p>	<p>Traduceri. Analize. Disciții. Lucrul individual / în grup.</p>

X. Lucrul individual

Nr. d/o	Tema	Conținutul	Nr. de ore	Termen de prezentare
1	<i>Translating Poetry</i>	✓ elaborarea unui proiect <i>Emotional Prose in Translation</i> în urma consultării mai multor surse în domeniul dat; ✓ exerciții de traducere propuse la tema dată.	8	a doua săptămână
2	<i>Translating Prose</i>	✓ elaborarea unui proiect <i>Word-play in Translation</i> în urma consultării mai multor surse în domeniul dat; ✓ exerciții de traducere propuse la tema dată.	8	a patra săptămână
3	<i>Cultural Issues in Translation</i>	✓ elaborarea unui proiect <i>Translating Names</i> în urma consultării mai multor surse în domeniul dat; ✓ exerciții de traducere propuse la tema dată.	8	a șasea săptămână
4	<i>Translating Drama</i>	✓ elaborarea unui proiect <i>Insults in Translation</i> în urma consultării mai multor surse în domeniul dat; ✓ exerciții de	8	a opta săptămână

		traducere propuse la tema dată.		
5	<i>Translating Folklore</i>	<p>✓elaborarea unui proiect <i>Translating Fairy-tale Realia from English into Romanian/Russian</i> în urma consultării mai multor surse în domeniul dat;</p> <p>✓ exerciții de traducere propuse la tema dată.</p>	8	a zecea săptămână
6	<i>Translating Scientific / Technical Texts</i>	<p>✓ elaborarea unui proiect <i>Technical and Scientific Language in Translation</i> în urma consultării mai multor surse în domeniul dat;</p> <p>✓ exerciții de traducere propuse la tema dată.</p>	8	a doisprezecea săptămână

Tematica proiectelor:

1. The ABC of Translating Poetry.
2. Emotional Prose in Translation.
3. Word-play in Translation.
4. Translating Names.
5. Insults in Translation.
6. Translating Fairy-tale Realia from English into Romanian/Russian.

Literatura propusă pentru lucrul individual:

Baker, Mona. *In Other Words: A Coursebook on Translation*. London/ New York: Routledge, 1992.

Baker, Mona. *The Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. London: Routledge, 1998.

Barnstone, Willis. *The Poetics of Translation: History, Theory, Practice*. New Haven: Yale University Press, 1993.

Bassnet, S.; Lefevere, A. *Translation, History, and Culture*. London: Pinter Publishers, 1990.

Bassnett-McGuire, Susan. *Translation Studies*. London: Methuen, 1980.

Bell, Roger T. *Translation and Translating : Theory and Practice*. London: Longman, 1991.

Biguenet, John; Schulte, Rainer. *The Craft of Translation*. Chicago: University of Chicago Press, 1989.

Gambier, Yves. *Translating for the Media. Papers from the International Conference, Languages & the Media*. University of Turku: Centre for Translation and Interpreting, 1998.

Hermans, Theo. *The Manipulation of Literature. Studies in Literary Translation*. New York: St Martins Press, 1985.

Munday, Jeremy. *Introducing Translation Studies: Theories and Applications*. London: Routledge, 2008.

Newmark, Peter. *A Textbook of Translation*. London: Longman, 1988.

XI. Evaluarea finală.

Examenul va avea loc conform regulamentului. În conformitate cu aspectul practic al acestui curs, evaluarea va consta din traducerea unui text din limba engleză în română și din română în engleză, precum și analiza tehnicilor de traducere aplicate în procesul de traducere a unui anumit tip de text. Se va lua în considerare reușita din timpul semestrului și felul în care au fost elaborate traducerele și proiectele ce țin de aria tematică a cursului.

XII. Chestionar.

1. What are the origins of the art of translation?
2. How can you define translation?
3. What is the best definition of translation?
4. What are the main types of translation?
5. What is oral translation? Main types.
6. What is the difference between oral and written translation?
7. What are the translator's tasks?
8. Why should translators be concerned with the study of meaning?
9. What is the difference between a valid and a deficient text?
10. Why is translation considered a mode?
11. What do the concepts of *translatability/untranslatability* imply?
12. Why is translation an art, science and skill?
13. What are the criteria for a good translation?
14. What are some of the major problems in the art of translation?
15. Why is the translator's work more difficult than that of an artist?
16. What is meant by strategic decisions?
17. What is meant by decisions or detail?
18. What is intralingual translation?
19. Which are the main purposes of translation?
20. What is gist translation?

21. What is exegetic translation?
22. What is meant by translation as a process?
23. What is meant by translation as a product? Speak about its types.
24. Which are the various degrees of cultural transposition?
25. How can names be translated? Problematic issues.
26. What is meant by exoticism?
27. What is meant by cultural translation?
28. What is meant by cultural borrowing?
29. What is meant by communicative translation?
30. What is calque?
31. What is the difference between linguistic and cultural transpositions?
32. How is modulation defined?
33. Why is it necessary to consider cultural issues in translation?
34. What is translation loss and gain?
35. What is the difference between realia and forbidden words?
36. What is the best way to translate realia?
37. Why does the translator need to know more additional information about taboo words?
38. What does the term “literary translation” convey?
39. What does the term “technical/scientific translation” convey?
40. How is the term “*poetic translation*” defined?
41. What is meant by “*imagery in translation*”?
42. What are the difficulties in translating poetry?

43. How is the metrical and rhythmical pattern of a poem translated?
44. Should the imagery of a poem and the stylistic devices used to convey it be the same in the source and target languages?
45. What are the difficulties in translating prose?
46. How many types of prose rhythm do you know? Describe them.
47. What are the difficulties in translating drama?
48. How does a drama text differ from a fiction text?
49. How should a translator deal with the emotive force of words and phrases in the source and target drama texts?
50. What are the difficulties in translating folklore texts?
51. What do “*the folklore mnemonic formulas*” include?
52. How are the symbols of the sacred translated in fairy tales?
53. What are the difficulties in translating technical/scientific texts?

XIII. Referințe bibliografice

- ANDERMAN, G., ROGERS, M. *Translation Today (Trends and Perspectives)*. Clevedon, Buffalo, Toronto, Sydney, 2003.
- ARMSTRONG, N. *Translation, Linguistics, Culture (A French-English Handbook)*. Clevedon. Buffalo. Toronto, 2005.
- BARNSTONE, W. *The Poetics of Translation*. New York Haven and London : Yale University Press, 1993.
- BASSNETT, S. *Translation Studies*. London / New York: Routledge, 1992.
- CROITORU, E. *Interpretation and Translation*. Galați : Porto-Franco, 1992.
- DUFF, A. *Translation*. Oxford: Oxford University Press, 1992.
- HIGGINS, I., SANDOR, H. *Thinking Translation*. London / New York: Rutledge, 1992.
- KAZAKOVA, T. A. *Imagery in Translation*. СПб : Изд-во «Союз», 2003.
- KOMISSAROV, V. N. *Teoria perevoda*. M. : Vissiaia scola, 1990.
- NEWMARK, P. *A Textbook of Translation*. Shanghai : Language Education Press, 1988.
- VENUTI, L. *The Translation Studies Reader*. London and New York, 2004.
- VIANU, L. *English with a Key (Exerciții de traducere și retroversiune)*. Teora, 1995.

**Grilă de evaluare a lucrului independent la Disciplina Arta Traducerii pentru
semestrul VIII**

Presentat de studentul _____, gr _____, Facultatea
LLS

Evaluat de profesorul Bogdan Silvia, Catedra de filologie engleza

NR. Mod ului ui)	Forme de activitatea	Detalii (Teme, pagini, etc.)	Nu măr ul de ore	Termen de realizare	Nota finală/ Sămnătura
1.	Proiect în grup. Traduceri/Discu ții.	The ABC of Translating Poetry.	8	februarie	
2.	Proiect în grup. Traduceri/Discu ții.	Emotional Prose in Translation.	8	februarie	
3.	Proiect în grup. Traduceri/Discu ții.	Word-play in Translation.	8	februarie	
4.	Proiect în grup. Traduceri/Discu ții.	Translating Names.	8	martie	
5.	Proiect în grup. Traduceri/Discu ții.	Insults in Translation.	8	martie	
6.	Proiect în grup. Traduceri/Discu ții.	Translating Fairy-tale Realia from English into Romanian/Russian.	8	martie	